

La comunicació per mòbil, és suficient? (29/1/2017)

Se'ns ha fet imprescindible, forma part de les nostres vides com un element bàsic i és l'exemple més notori de les possibilitats que ofereix la tecnologia, alhora que dels condicionants que comporta, és l'anomenat *smartphone* o telèfon mòbil. Si li apliquem la pregunta del títol, ben segur es respondrà de forma negativa. Però la qüestió important és analitzar el perquè. ¿Amb quins arguments podem entrar en un debat, especialment amb els més joves, sobre la necessitat de no limitar la comunicació a les possibilitats que ofereix un mòbil o una tauleta? En tot cas mai des del rebuig a unes eines que són signe dels temps i que no tiraran endarrere, sinó que seguiran avançant el ritme del progrés de la tecnologia.

Les eines en qüestió proporcionen immediatesa en la comunicació, signe també dels temps, quan tot es fa més de pressa, es viatja més ràpid, ... I aquesta és una qualitat que resulta altament apreciada pels usuaris, encara més si són joves, acostumats a un ritme de successos altament superior al viscut per les generacions anteriors. Tots nosaltres valorem positivament que a l'escriure tinguem resposta immediata o gairebé. Aquí solament es pot advertir que cal adquirir l'hàbit de revisar les produccions fetes abans d'enviar-les, i no precipitar-se en aquelles respostes que necessiten una certa reflexió. Ja ens entenem, oi?

I és que la velocitat en la comunicació, en la interacció dels missatges, té els seus propis perills. Té el perill de no deixar temps per reflexionar suficientment i això és causa de mals entesos, judicis precipitats, errades, incloent-hi les corresponents a l'escriptura, de les quals ens en adonem quan revisem posteriorment els textos escrits. Ja no cal dir quan algú afirma que no posa accents perquè escriu de pressa. I així arribem a les abreviatures i els símbols, especialment les emoticones, que ja ho abasten tot, anant més enllà de la representació d'emocions mitjançant el dibuix d'un rostre que les expressa. És un nou llenguatge, sens dubte, en el qual s'ha d'estat iniciat i que es pot anar complicant progressivament. Però aquí sorgeix un segon dubte pedagògic.

Els pensaments i situacions complexes no solament necessiten reflexió per encarar-les adequadament sinó que també necessiten llenguatge complex per codificar-les i comunicar-les. I les eines d'escriptura dels telèfons mòbils i les estructures comunicatives de les xarxes socials no hi juguen a favor. El poc espai que habitualment es dedica a l'escriptura fa que les frases siguin curtes i asseveratives; diríem que les subordinades, les que permeten els matisos, són pràcticament inexistents, i fins i tot les mateixes coordinades adversatives, per exemple. La resultant és una simplificació de les qüestions tractades. La interpretació de la realitat es torna simplista, perquè el llenguatge emprat és simple, es perden els matisos i això acaba condicionant altament la interpretació d'una realitat que, paral·lelament, és cada vegada més complexa. Ve a ser com la dictadura dels titulars dels diaris, voluntàriament curts i rotunds, sense matisos. Fixeu-vos que en el món periodístic s'utilitza a vegades l'expressió "que la realitat no et malmeti un bon titular"

El desafiament que afronta l'educació actual que vol ser rigorosa és fer compatible l'ús de les eines tecnològiques de comunicació, signe dels temps

actuals, amb l'adquisició d'hàbits de domini personal, que són necessaris per prendre decisions raonades i comprendre la complexitat en tota la seva magnitud. La velocitat no ha de fer perdre la reflexió, l'espai de la pantalla no ha de dur a la simplicitat.

Els fulls de paper i les pantalles més grans han de seguir sent instruments posats a la disposició de l'educació sistemàtica. Perquè les necessitats d'expressió dels nostres temps demanen tant la capacitat de resumir clarament les idees amb poques paraules com la capacitat de expressar-les amb diversos matisos, avançant-se al pensament i, especialment, als dubtes del lector. Això sense oblidar que l'expressió literària demana possibilitat de descripció, de realitats i sentiments, que mai no són simples.

Jaume Sarramona